

OBWIESZCZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 4 lutego 1981 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 września 1979 r. w sprawie udzielania odroczeń zasadniczej służby wojskowej oraz uznawania poborowych i żołnierzy za jedyne żywicieli rodzin.

1. Na podstawie § 4 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1981 r. zmieniającego przepisy w sprawie uznawania poborowych i żołnierzy za jedyne żywicieli rodzin oraz wypłacania zasiłków miesięcznych (Dz. U. Nr 2, poz. 10) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 września 1979 r. w sprawie udzielania odroczeń zasadniczej służby wojskowej oraz uznawania poborowych i żołnierzy za jedyne żywicieli rodzin (Dz. U. Nr 21, poz. 124), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych wyżej wymienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1981 r., z zachowaniem ciągłej numeracji paragrafów, ustępów, punktów i liter.

2. Jednolity tekst nie obejmuje:

1) przepisów § 34 i 36 (rozdział 4. Przepisy przejściowe i końcowe) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 września 1979 r. w sprawie udzielania odroczeń zasadniczej służby wojskowej oraz uznawania poborowych i żołnierzy za jedyne żywicieli rodzin (Dz. U. Nr 21, poz. 124) w brzmieniu:

„§ 34. 1. Poborowi, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia korzystają z odroczeń zasadniczej służby wojskowej na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów, zachowują prawo do tych odroczeń do czasu ich wygaśnięcia.

2. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia tracą moc odroczenia udzielone dotychczas studentom szkół wyższych ze względu na odbywanie studiów.”

„§ 36. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 15 września 1979 r.”;

2) przepisów § 3 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1981 r. zmieniającego przepisy w sprawie uznawania poborowych i żołnierzy za jedy-

nych żywicieli rodzin oraz wypłacania zasiłków miesięcznych (Dz. U. Nr 2, poz. 10) w brzmieniu:

„§ 3. 1. Zakończony przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia ostateczną decyzją sprawy o uznanie za jedyne żywicieli rodzin:

- 1) żołnierzy zasadniczej służby wojskowej,
- 2) studentów i absolwentów szkół wyższych odbywających długotrwałe przeszkolenie wojskowe

— podlegają ponownemu rozpatrzeniu na wniosek osób zainteresowanych, jeżeli żołnierze ci (studenci, absolwenci) nadal odbywają służbę (przeszkolenie) wojskową, z tym, że prawo do świadczeń przysługuje za okres od dnia złożenia wniosku.

2. Członkom rodzin żołnierzy zasadniczej służby wojskowej oraz studentów i absolwentów szkół wyższych, odbywających długotrwałe przeszkolenie wojskowe, uznanych w czasie pełnienia służby wojskowej za jedyne żywicieli rodzin, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia pełnią nadal czynną służbę wojskową, wypłaca się — niezależnie od bieżących zasiłków miesięcznych — jednorazowo zasiłki miesięczne za okres od dnia wniesienia podania o przyznanie zasiłków, nie wcześniej jednak niż od dnia wcielenia do służby, do dnia uprawomocnienia się decyzji o uznaniu za jedynego żywiciela rodziny, jeżeli zasiłki za ten okres nie zostały im wypłacone.”

„§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1981 r.”

Minister Obrony Narodowej: w z. J. Urbanowicz

Załącznik do obwieszczenia Ministra
Obrony Narodowej z dnia 4 lutego
1981 r. (poz. 16).

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 7 września 1979 r.

w sprawie udzielania odroczeń zasadniczej służby wojskowej oraz uznawania poborowych i żołnierzy za jedynych żywicieli rodzin.

Na podstawie art. 33 ust. 6 i art. 93 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Udzielanie poborowym odroczeń zasadniczej służby wojskowej oraz uznawanie ich za jedynych żywicieli rodzin przez rejonową komisję poborową.

§ 1. Rejonowa komisja poborowa orzeka o:

- 1) udzieleniu poborowemu odroczenia zasadniczej służby wojskowej ze względu na:
 - a) konieczność sprawowania bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny,
 - b) prowadzenie gospodarstwa rolnego;
- 2) uznaniu poborowego za jedynego żywiciela rodziny.

§ 2. 1. Członkami rodziny, nad którymi sprawowanie bezpośredniej opieki uzasadnia udzielenie poborowemu odroczenia zasadniczej służby wojskowej, są:

- 1) zaliczeni do I grupy inwalidów:
 - a) rodzice i dziadkowie,
 - b) żona,
 - c) dzieci własne, przysposobione, pasierbowie oraz dzieci obce wzięte na wychowanie i utrzymanie, w tym także w ramach rodziny zastępczej,
 - d) rodzeństwo;
- 2) osoby wymienione w pkt 1 lit. c) i d), także jeżeli nie ukończyły 16 lat życia.

2. Za członka rodziny uważa się również osobę, która wychowywała i utrzymywała poborowego przez okres co najmniej trzech lat przed ukończeniem przez niego 18 roku życia, jeżeli została zaliczona do I grupy inwalidów.

3. Poborowy sprawuje bezpośrednią opiekę nad członkiem rodziny (ust. 1), jeżeli wspólnie z nim zamieszkuje i nie ma w tej miejscowości innego członka rodziny, który może zastąpić poborowego w sprawowaniu tej opieki.

§ 3. 1. Odroczenia zasadniczej służby wojskowej ze względu na prowadzenie gospodarstwa rolnego udziela się poborowemu, jeżeli występują łącznie następujące warunki:

- 1) prowadzenie gospodarstwa jest uzależnione od osobistej pracy poborowego;
- 2) w gospodarstwie nie ma innej osoby zdolnej do zastąpienia poborowego przy wykonywaniu podstawowych prac, natomiast zdolni do tych prac członkowie rodziny:
 - a) pracują w wyuczonym zawodzie lub we własnym gospodarstwie i z tego powodu ich praca w go-

spodarstwie prowadzonym przez poborowego jest niemożliwa albo

b) nie mieszkają w tej samej miejscowości i założyli własne rodziny, w związku z czym udzielanie przez nich pomocy w podstawowych pracach nie zapewni właściwego prowadzenia gospodarstwa;

3) prowadzenie przez poborowego gospodarstwa rolnego stanowi jedyne źródło jego utrzymania i członków jego rodziny.

2. Członkami rodziny niezdolnymi do zastąpienia poborowego przy wykonywaniu podstawowych prac w gospodarstwie rolnym są żona oraz osoby wymienione w § 6 ust. 1 pkt 1—3, jeżeli:

- 1) odpowiadają warunkom określonym w § 7 albo
- 2) nie odpowiadają warunkom określonym w § 7 ze względu na wiek i nie mają umiejętności koniecznych do prowadzenia gospodarstwa rolnego; brak umiejętności stwierdza terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego.

3. Odroczenie zasadniczej służby wojskowej ze względu na prowadzenie gospodarstwa rolnego może być udzielone wyłącznie jednemu członkowi rodziny pracującemu w tym gospodarstwie. Prowadzenie tego samego gospodarstwa może stanowić podstawę do udzielania odroczenia kolejnym poborowym—członkom rodziny, pod warunkiem, że poborowy—członek rodziny, który wcześniej w tym samym gospodarstwie skorzystał z odroczenia z tego samego tytułu, odbywa lub odbył zasadniczą służbę wojskową; odroczenie może być udzielone bez spełnienia tych warunków w wypadku szczególnym, uzasadnionym zdarzeniem losowym, zwłaszcza w razie zdarzenia powodującego kalectwo członka rodziny w wieku poborowym.

§ 4. Odroczenia zasadniczej służby wojskowej ze względu na prowadzenie gospodarstwa rolnego można również udzielić poborowemu, jeżeli w okresie dwóch lat przed datą złożenia podania o odroczenie służby gospodarstwo uległo w znacznej mierze zniszczeniu z powodu klęski żywiołowej (pożaru, powodzi itp.) i doprowadzenie go do poprzedniego stanu bez udziału poborowego byłoby niemożliwe.

§ 5. 1. Za jedynego żywiciela rodziny uznaje się poborowego, na którego utrzymaniu pozostają:

- 1) żona,
 - 2) dzieci własne, przysposobione, pasierbowie oraz dzieci obce wzięte na wychowanie i utrzymanie, w tym także w ramach rodziny zastępczej
- jeżeli jego praca stanowi jedyne źródło ich utrzymania.

2. Za jedynego żywiciela rodziny uznaje się również poborowego, który przyczynia się do utrzymania osób wymienionych w ust. 1, uzyskujących dochód lub pobierających rentę (emeryturę) w wysokości nie przekracza-

jącej kwoty najniższego wynagrodzenia zasadniczego za pełny miesięczny wymiar czasu pracy.

3. Warunek przyczyniania się do utrzymania, o którym mowa w ust. 2, zostaje spełniony, jeżeli:

- 1) uzyskiwany dochód lub pobierana renta (emerytura) przez żonę lub dzieci — łącznie wynoszą mniej, niż stanowiłaby kwota zasiłków miesięcznych, obliczonych stosownie do przepisów w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i osób spełniających zastępczo obowiązek służby wojskowej oraz członków ich rodzin, i
- 2) różnica pomiędzy kwotą obliczonych zasiłków a łącznym dochodem lub rentą (emeryturą) wynosi co najmniej 10% kwoty najniższego wynagrodzenia zasadniczego za pełny miesięczny wymiar czasu pracy.

4. Poborowego, którego żona uzyskuje dochód lub pobiera rentę (emeryturę) w wysokości przekraczającej kwotę najniższego wynagrodzenia (ust. 2), uznaje się za jedynego żywiciela rodziny, przyczyniającego się do utrzymania dzieci, jeżeli spełniony został warunek określony w ust. 3.

§ 6. 1. Za jedynego żywiciela rodziny uznaje się, także poborowego, na którego utrzymaniu pozostają:

- 1) rodzice i dziadkowie,
- 2) rodzeństwo,
- 3) osoba, która wychowywała i utrzymywała poborowego przez okres co najmniej trzech lat przed ukończeniem przez niego 18 roku życia

— jeżeli jego praca stanowi jedyne źródło ich utrzymania, a nie ma innych członków rodziny, którzy mogliby go w tym zastąpić.

2. Za jedynego żywiciela rodziny można uznać również poborowego, który przyczynia się do utrzymania osób wymienionych w ust. 1 pkt 1—3. Przepisy § 5 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 7. 1. Żona pozostaje na utrzymaniu poborowego, jeżeli wychowuje co najmniej jedno z dzieci lub rodzeństwa poborowego w wieku do lat 8 i ze względu na konieczność sprawowania opieki nad nimi nie uzyskuje dochodu oraz nie ma możliwości zapewnienia tej opieki w przedszkolu.

2. Rodzice i dziadkowie lub osoba wymieniona w § 6 ust. 1 pkt 3 pozostają na utrzymaniu poborowego, jeżeli:

- 1) ukończyli: mężczyzna 60 lat, a kobieta 55 lat życia, albo
- 2) wychowują co najmniej jedno z dzieci lub rodzeństwa poborowego w wieku do lat 8, z jednoczesnym spełnieniem warunków, o których mowa w ust. 1.

3. Dzieci oraz rodzeństwo pozostają na utrzymaniu poborowego, jeżeli:

- 1) nie mają ukończonych 16 lat życia lub
- 2) nie pracują zarobkowo i odbywają studia dzienne w szkole wyższej — do ukończenia 25 lat życia albo
- 3) nie pracują zarobkowo i pobierają naukę w trybie stacjonarym:
 - a) w pedagogicznym studium technicznym — do ukończenia 22 lat życia,
 - b) w szkole zawodowej dla absolwentów liceów ogólnokształcących — do ukończenia 22 lat życia,

c) w średniej szkole zawodowej opartej na podbudowie zasadniczej szkoły zawodowej lub II klasie liceum ogólnokształcącego — do ukończenia 21 lat życia,

d) w innej szkole średniej niż określona pod lit. a) i c) — do ukończenia 20 lat życia,

e) w zasadniczej szkole zawodowej lub szkole przysposabiającej do zawodu — do ukończenia 18 lat życia,

f) w państwowej szkole artystycznej II stopnia — do ukończenia 23 lat życia,

g) w policealnej szkole artystycznej dla absolwentów szkół średnich — do ukończenia 23 lat życia.

4. Żona i dzieci oraz osoby, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1—3, pozostają — niezależnie od wieku — na utrzymaniu poborowego także w razie zaliczenia ich orzeczeniem komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia:

- 1) do I lub II grupy inwalidów albo
- 2) do III grupy inwalidów z przeciwwskazaniami do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia, z wyjątkiem osób pracujących w gospodarstwach rolnych o areale użytków rolnych do 3 ha łącznie

— jeżeli nie pobierają świadczeń emerytalno-rentowych lub nie mają zapewnionego utrzymania z innych źródeł.

5. Żona pozostaje również na utrzymaniu poborowego, jeśli odpowiada jednemu z warunków określonych w ust. 3 pkt 2 i 3.

§ 8. 1. Podanie o odroczenie zasadniczej służby wojskowej ze względu na konieczność sprawowania bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny lub prowadzenie gospodarstwa rolnego albo o uznanie za jedynego żywiciela rodziny może wnieść poborowy lub członek jego rodziny.

2. Podanie o odroczenie zasadniczej służby wojskowej wnosi się:

- 1) ze względu na konieczność sprawowania bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny oraz o uznanie za jedynego żywiciela rodziny — do terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego, właściwego według miejsca pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące członka rodziny pozostającego pod bezpośrednią opieką poborowego lub na jego utrzymaniu;
- 2) ze względu na prowadzenie gospodarstwa rolnego — do terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego, właściwego według miejsca położenia tego gospodarstwa.

3. Podanie wnosi się na ustalonym formularzu. W podaniu powinny być wskazane okoliczności, które uzasadniają konieczność udzielenia odroczenia lub uznania za jedynego żywiciela rodziny. W razie potrzeby organ przyjmujący podanie może żądać udowodnienia poszczególnych okoliczności.

§ 9. 1. Do podania o odroczenie zasadniczej służby wojskowej z tytułu pozostawania członka rodziny pod bezpośrednią opieką poborowego lub na jego utrzymaniu, jeżeli członek rodziny ubiega się o zaliczenie do jednej z grup inwalidów, należy dołączyć dokumenty określone w przepisach w sprawie szczegółowych zadań, organizacji i postępowania komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia.

2. Wywiad zawodowy z miejsca pracy, przewidziany w przepisach, o których mowa w ust. 1, sporządza dla osoby zatrudnionej w uspołecznionym zakładzie pracy kierownik tego zakładu albo osoba przez niego upoważniona. Warunki pracy osoby zatrudnionej w indywidualnym gospodarstwie rolnym stwierdza terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego.

3. W razie ubiegania się członka rodziny poborowego uznanego za inwalidę II lub III grupy o zmianę tej grupy, do podania należy dołączyć posiadane orzeczenie komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia oraz zaświadczenie lekarskie stwierdzające pogorszenie stanu zdrowia.

§ 10. 1. Jeżeli warunkiem udzielenia poborowemu odroczenia jest wydanie orzeczenia o inwalidztwie członka jego rodziny lub zaliczenie do innej grupy inwalidów, terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego przesyła dokumenty, o których mowa w § 9 ust. 1 i 3 — z wyjątkiem podania o odroczenie zasadniczej służby wojskowej — do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby oddziału (inspektoratu) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Komisja lekarska do spraw inwalidztwa i zatrudnienia wydaje orzeczenie o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów. W razie zaliczenia osoby badanej do III grupy inwalidów komisja w orzeczeniu określa, czy istnieją przeciwwskazania do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia, w tym i w rolnictwie. Wypis z treści każdego orzeczenia oddział (inspektorat) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przesyła organowi, o którym mowa w ust. 1.

3. Orzeczenie wydane przez komisję lekarską jest ważne przez okres jednego roku, chyba że komisja ustanowi inny okres ważności orzeczenia.

§ 11. 1. Terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego, do którego zostało wniesione podanie (§ 8 ust. 2), przesyła je wraz ze swoją opinią do terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego, właściwego ze względu na miejsce pobytu poborowego, w celu przekazania rejonowej komisji poborowej.

2. Rejonowa komisja poborowa rozpatruje przekazane podania i wnioski oraz wydaje stosowne orzeczenia; jeden egzemplarz orzeczenia o uznaniu poborowego za jedynego żywiciela rodziny przesyła się do terenowego organu administracji państwowej, do którego podanie zostało wniesione (§ 8 ust. 2), oraz do wojskowej komendy uzupełnień, właściwej ze względu na miejsce pobytu poborowego.

§ 12. Przepisy § 1—11 stosuje się odpowiednio do studentów i absolwentów szkół wyższych przeznaczonych do odbycia długotrwałego przeszkolenia wojskowego, z tym że w wypadkach, o których mowa w § 1 pkt 1, rejonowa komisja poborowa orzeka o udzieleniu odroczenia długotrwałego przeszkolenia wojskowego.

Rozdział 2

Udzielanie poborowym odroczeń zasadniczej służby wojskowej przez wojskowego komendanta uzupełnień.

§ 13. Wojskowy komendant uzupełnień udziela odroczeń zasadniczej służby wojskowej ze względu na:

- 1) utrzymywanie rodziny;
- 2) pobieranie nauki;
- 3) wykonywanie zawodu.

§ 14. 1. W razie uznania poborowego przez rejonową komisję poborową za jedynego żywiciela rodziny, wojskowy komendant uzupełnień może udzielić poborowemu odroczenia zasadniczej służby wojskowej albo — kierując się potrzebami sił zbrojnych, stosownie do, ustaleń Ministra Obrony Narodowej — przeznaczyć go i powołać do jej odbycia.

2. Jeżeli poborowy, o którym mowa w ust. 1, zostanie powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej, wojskowy komendant uzupełnień niezwłocznie zawiadomia właściwy terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego o wcieleniu poborowego do jednostki wojskowej — w celu przyznania i wypłacania uprawnionym członkom rodziny zasiłków miesięcznych.

§ 15. 1. Odroczenia zasadniczej służby wojskowej ze względu na pobieranie nauki udziela się poborowym będącym uczniami następujących szkół średnich i policealnych:

- 1) szkół zawodowych dla absolwentów liceów ogólnokształcących;
- 2) średnich studiów zawodowych;
- 3) techników zawodowych i szkół równorzędnych;
- 4) pedagogicznych studiów technicznych;
- 5) liceów zawodowych;
- 6) liceów ogólnokształcących;
- 7) państwowych szkół artystycznych II stopnia, policealnych szkół artystycznych dla absolwentów szkół średnich;
- 8) państwowych studiów kulturalno-oświatowych i bibliotekarskich.

2. Odroczenia udziela się uczniom szkół wymienionych w ust. 1, pobierającym naukę w systemie dziennym lub wieczorowym w trybie stacjonarnym.

3. Osobom pobierającym naukę w systemie wieczorowym w trybie stacjonarnym udziela się odroczenia pod warunkiem przyjęcia ich do szkoły na podstawie skierowania zakładu pracy, wydanego na zasadach określonych w przepisach w sprawie kierowania pracownikami uspołecznionych zakładów pracy do szkół dla pracujących.

§ 16. Odroczenia udziela się na okres planowego ukończenia nauki, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym uczeń ukończy 22 lata, a w odniesieniu do uczniów szkół wymienionych w § 15 ust. 1 pkt 7 — 23 lata życia.

§ 17. Poborowym, będącym uczniami szkół wymienionych w § 15 ust. 1, nie udziela się odroczenia zasadniczej służby wojskowej ze względu na pobieranie nauki, jeżeli:

- 1) przed rozpoczęciem nauki w szkołach dla absolwentów liceów ogólnokształcących (§ 15 ust. 1 pkt 1) ukończyli średnią szkołę techniczną (technikum, liceum zawodowe);

- 2) z przedstawionego zaświadczenia szkoły wynika, że poborowy nie będzie mógł ukończyć nauki do osiągnięcia wieku określonego w § 16;
- 3) zostali skreśleni z ewidencji szkół za brak postępów w nauce, o ile skreślenie to nastąpiło po pierwszym zgłoszeniu się do poboru, chociażby w roku, w którym nastąpiło skreślenie, ponownie zostali przyjęci na naukę;
- 4) szkoły te prowadzone są przez organizacje i instytucje oraz osoby prawne i fizyczne na podstawie art. 39 ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. z 1961 r. Nr 32, poz. 160, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1972 r. Nr 16, poz. 114 i z 1975 r. Nr 45, poz. 234), z wyjątkiem szkół mających uprawnienia szkół państwowych nadane przez Ministra Oświaty i Wychowania.

§ 18. 1. W celu uzyskania odroczenia ze względu na pobieranie nauki poborowy jest obowiązany przedłożyć zaświadczenie szkoły przedstawicielowi wojskowej komendy uzupełnień w czasie stawiania przed komisją poborową, a jeżeli komisja ta nie działa lub poborowy nie został wezwany do poboru — w wojskowej komendzie uzupełnień.

2. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać następujące dane:

- 1) nazwę szkoły;
- 2) nazwisko i imię, imię ojca oraz datę i miejsce urodzenia ucznia;
- 3) określenie klasy, w której uczeń pobiera naukę, czas trwania nauki w szkole oraz system i tryb jej pobierania;
- 4) określenie klasy oraz nazwę szkoły, do której uczeń uczęszczał w poprzednim roku szkolnym;
- 5) miejsce i datę wystawienia zaświadczenia, pieczęć urzędową szkoły oraz podpis dyrektora szkoły.

3. Wojskowy komendant uzupełnień może odmówić udzielenia odroczenia ze względu na pobieranie nauki poborowemu, który bez uzasadnionych przyczyn nie stawiał się do poboru w określonym terminie i miejscu albo nie przedstawił zaświadczenia szkoły w dniu stawiania się do poboru lub w ustalonym terminie.

§ 19. Poborowy, który po zakończeniu poboru, a przed powołaniem do zasadniczej służby wojskowej, został przyjęty na naukę do jednej ze szkół określonych w § 15 ust. 1, jest obowiązany — w celu uzyskania odroczenia tej służby — złożyć zaświadczenie, o którym mowa w § 18 ust. 1, w wojskowej komendzie uzupełnień właściwej według jego miejsca pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące. Zaświadczenie to należy złożyć w terminie 10 dni od rozpoczęcia roku szkolnego w danej szkole.

§ 20. Szkoła, w której pobierają naukę poborowi korzystający z odroczenia zasadniczej służby wojskowej, jest obowiązana zawiadomić w terminie 7 dni wojskową komendę uzupełnień, właściwą ze względu na przynależność ewidencyjną tych poborowych, o ustaniu warunków odroczenia poborowym zasadniczej służby wojskowej ze względu na pobieranie nauki, z podaniem przyczyn usta-

nia tych warunków. Udzielone odroczenie podlega uchyleniu przez wojskowego komendanta uzupełnień.

§ 21. 1. Odroczenia zasadniczej służby wojskowej ze względu na wykonywanie zawodu, za zgodą poborowego, udziela wojskowy komendant uzupełnień na wniosek kierownika przedsiębiorstwa państwowego, wykonującego szczególnie ważne zadania produkcyjne.

2. Odroczenia ze względu na wykonywanie zawodu udziela się poborowemu na okres jednego roku, jednak nie dłużej niż do końca roku kalendarzowego, w którym kończy 23 lata życia.

3. Liczbę poborowych uprawnionych do korzystania z odroczenia zasadniczej służby wojskowej ze względu na wykonywanie zawodu w poszczególnych przedsiębiorstwach, stanowiska, na których udziela się odroczeń, oraz roczniki poborowych uprawnionych do korzystania z odroczenia określają odrębne przepisy.

§ 22. Odroczenia zasadniczej służby wojskowej ze względu na wykonywanie zawodu nie udziela się poborowemu, który:

- 1) w danym roku kalendarzowym kończy 19 lat życia;
- 2) bez uzasadnionych przyczyn nie stawiał się do poboru w określonym terminie i miejscu;
- 3) faktycznie nie pracuje na stanowisku stanowiącym podstawę do udzielenia odroczenia zasadniczej służby wojskowej lub pracuje w niepełnym wymiarze czasu pracy.

§ 23. Zakłady pracy są obowiązane zawiadomić w ciągu 7 dni właściwą wojskową komendę uzupełnień o ustaniu zatrudnienia poborowego, któremu udzielono odroczenia zasadniczej służby wojskowej ze względu na wykonywanie zawodu, lub o zmianie stanowiska pracy, którego zajmowanie stanowiło podstawę udzielenia poborowemu tego odroczenia. Udzielone odroczenie podlega uchyleniu przez wojskowego komendanta uzupełnień.

Rozdział 3

Uznawanie konieczności sprawowania przez żołnierzy bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny, prowadzenia gospodarstwa rolnego oraz uznawanie ich za jedynek żywicieli rodzin.

§ 24. 1. Decyzja o konieczności sprawowania przez żołnierza odbywającego zasadniczą służbę wojskową bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny, prowadzenia gospodarstwa rolnego oraz o uznaniu go za jedynego żywiciela rodziny może być wydana, jeżeli zachodzą warunki określone w § 2—7.

2. Za jedynego żywiciela rodziny uznaje się również żołnierza odbywającego zasadniczą służbę wojskową, który przed rozpoczęciem tej służby nie był zatrudniony ze względu na pobieranie nauki lub z innych szczególnie uzasadnionych przyczyn.

§ 25. 1. Podanie na ustalonym formularzu (§ 8 ust. 3) w sprawach wymienionych w § 24 może wnieść żołnierz lub członek jego rodziny; w podaniu należy wymienić

wojskową komendę uzupełnień, która powołała żołnierza do służby wojskowej, datę rozpoczęcia służby, numer (nazwę) jednostki wojskowej, w której żołnierz odbywa służbę, oraz miejsce stacjonowania tej jednostki.

2. Podanie wnosi się do terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego, właściwego stosownie do przepisu § 8 ust. 2. Przepisy § 9 i 10 stosuje się odpowiednio.

3. Żołnierz wnosi podanie za pośrednictwem dowódcy jednostki wojskowej, w której odbywa służbę. Podanie żołnierza nie podlega opiniowaniu przez jego przełożonych.

§ 26. Jeżeli wskazane w podaniu okoliczności nie są wystarczająco udokumentowane, terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego wzywa niezwłocznie do usunięcia braków, w razie gdy nie może dokonać tego we własnym zakresie. Postępowanie terenowego organu administracji państwowej w celu uzupełnienia dowodów powinno zakończyć się nie później niż przed upływem 14 dni od wniesienia podania.

§ 27. 1. Terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego wydaje decyzję stwierdzającą konieczność sprawowania przez żołnierza bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny, prowadzenia przez niego gospodarstwa rolnego oraz decyzję o uznaniu go za jedynego żywiciela rodziny w terminie 3 dni od udokumentowania podania. Decyzja powinna zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. Decyzja w sprawie uznania żołnierza za jedynego żywiciela rodziny powinna ponadto wymienić osoby pozostające na jego utrzymaniu.

2. Decyzję doręcza się osobie, która wniosła podanie; jeżeli podanie wniósł żołnierz, decyzję przesyła się do dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz odbywa służbę, w celu doręczenia mu jej za pokwitowaniem odbioru.

§ 28. 1. Od decyzji, o której mowa w § 27, przysługuje:

- 1) osobie, która wniosła podanie — odwołanie do terenowego organu administracji państwowej stopnia wojewódzkiego w terminie 14 dni od doręczenia decyzji;
- 2) szefowi wojewódzkiego sztabu wojskowego — sprzeciw do organu wymienionego w pkt 1 w terminie 14 dni od doręczenia decyzji wojskowemu komendantowi uzupełnień

— za pośrednictwem organu, który wydał tę decyzję.

2. O wniesieniu sprzeciwu szef wojewódzkiego sztabu wojskowego zawiadamia osobę, która wniosła podanie.

3. Jeśli organ, który wydał decyzję, uzna, że odwołanie lub sprzeciw zasługuje w całości na uwzględnienie, może wydać nową decyzję, w której uchyli lub zmieni zaskarżoną decyzję.

§ 29. Terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego jest obowiązany przesłać odwołanie i sprzeciw wraz z aktami sprawy terenowemu organowi administracji państwowej stopnia wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia, w którym je otrzymał, jeżeli w tym terminie nie wydał nowej decyzji w myśl § 28 ust. 3.

§ 30. 1. Terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego w terminie 7 dni od otrzymania

odwołania lub sprzeciwu utrzymuje w mocy lub uchyla zaskarżoną decyzję i wydaje nową decyzję albo przekazuje sprawę organowi, który wydał uchyloną decyzję, do ponownego rozpatrzenia i wydania nowej decyzji w terminie 7 dni.

2. W celu uzupełnienia dowodów w sprawie terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego może przeprowadzić dodatkowe postępowanie albo zlecić jego przeprowadzenie organowi, który wydał decyzję; postępowanie to powinno zakończyć się nie później niż przed upływem 14 dni od otrzymania odwołania lub sprzeciwu.

3. Po zakończeniu postępowania, o którym mowa w ust. 2, nowa decyzja w sprawie powinna być wydana w terminie 3 dni.

§ 31. 1. Jeden egzemplarz decyzji przesyła się niezwłocznie wraz z aktami sprawy do wojewódzkiego sztabu wojskowego za pośrednictwem wojskowej komendy uzupełnień, właściwej według siedziby terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego, który wydał decyzję. Wojskowa komenda uzupełnień przesyła decyzję do wojewódzkiego sztabu wojskowego w terminie 3 dni od jej otrzymania.

2. Po uprawomocnieniu się decyzji, o której mowa w ust. 1, szef wojewódzkiego sztabu wojskowego w razie:

- 1) uznania konieczności sprawowania przez żołnierza bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny albo prowadzenia gospodarstwa rolnego — zarządza niezwłocznie zwolnienie go z zasadniczej służby wojskowej;
- 2) uznania żołnierza za jedynego żywiciela rodziny, kierując się potrzebami sił zbrojnych, stosownie do ustaleń Ministra Obrony Narodowej:
 - a) zarządza niezwłocznie zwolnienie go z zasadniczej służby wojskowej albo
 - b) pozostawia go nadal w służbie i jednocześnie zawiadamia o tym właściwy terenowy organ administracji państwowej stopnia podstawowego w celu przyznania i wypłacania uprawnionym członkom rodziny zasiłków miesięcznych.

§ 32. Terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego może uchylić w trybie nadzoru decyzję, o której mowa w § 27 ust. 1, jeżeli wydana została z naruszeniem przepisów prawa. Przepis § 30 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 33. Przepisy § 24—32 stosuje się odpowiednio do osób odbywających zastępczą służbę poborowych, zasadniczą służbę w obronie cywilnej oraz do studentów i absolwentów szkół wyższych odbywających długotrwałe przeszkolenie wojskowe.

Rozdział 4

Przepis końcowy.

§ 34. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1973 r. w sprawie udzielania odroczeń zasadniczej służby wojskowej ze względu na utrzymywanie rodziny lub pobieranie nauki oraz uznawania żołnierzy za jedyne żywicieli rodzin (Dz. U. Nr 14, poz. 99).